Életmentés után pofonok

A folyó közepén dohogva kapaszkodott fölfelé egy hajó, munkája végeztével éppen lassított. Tőle alig száz méterre két ember hancúrozik talán — nem lehet jól kivenni a szürkületben. A parton állók rosszalló fejcsóválásait egy artikulátlan kiáltás állítja meg: gyertek már ide, nem halljátok, gyertek! A bámészkodók még most sem értették pontosan, hogy mi történik, csak a hajó nekirugaszkodására lettek figyelmesek. Zihálva lódult neki a kis fehér alkalmatosság, s a segítségre várók közelében termett pillanatok alatt. Repült a mentőöv, s a partra sereglettek szívük szerint tapsoltak volna a pontosságnak: a piros-fehér parafagyűrű a segítséget váró kezeibe hullott. Közben odaért egy kis motorcsónak is, és a két életmentő másodpercek alatt besegítette a kiabálót meg az aléltan himbálózó társát. A visszafojtott lélegzetek felszabadultak, sikerült a mentés. A motorcsónak elindult a partra, az ott horgonyzó vízibuszhoz. Egy ötven körüli markos ember várta a kimentetteket. Egyikük meg csak civódott, hogy ő inkább viszszaugrik, ha rendőrt hívnak. Erre megragadta a vízibuszban várakozó férfi, és nagy lendülettel berántotta az elázott, vacogó testet, két óriási pofonnal a földre terítve. Hasonlóképpen járt a másik fürdőző is.

Egy perce még életek megmentésének örültünk mindannyian, most meg egy fékevesztett ember viselkedésén botránkozunk meg. A látványt ki-ki vérmérséklete szerint kommentálja, akadnak, akik helyeslik, mert: „csibészkednek még, hogy ne jöjjön rendőr", vannak, akik úgy tartják, hogy az életben maradásért cserébe még így is jól megúszták, a többség meg döbbenten áll. Ne mozdulj, maradj a földön, hangzik tovább az ordítás, no meg, hogy rendőrt ide. A rendőrnél hamarabb érkezik egy ember, talán orvos, próbálja meghányatni az elaléltat. Megmozdul, az ingertől rángatózik a válla: mindent elfelejtünk: él. A rendőr igazolványokat szed össze az életmentőktől, s adminisztrál. Az ordító még fújja a magáét, az élesztgetett ember felemelt karja meg tehetetlenül hullik vissza. Mentőt, mentőt: jut eszébe valakinek, és a szakszerű segítség gyorsan érkezik.

Elszállítja a mentő a félholtat, mi meg, bámészkodó kíváncsiskodók, lamentálunk a történteken. Két embert megmentettek: csodálatos, két embert megpofoztak: felháborító. Persze, az még ide kívánkozik, hogy mindez nem történt volna, ha két felelőtlen fiatalember virtusból, vagy talán meggondolatlanságból nem vág neki az oly sok veszélyt rejtő folyónak.

Vígh Zoltán

Koszorúzási ünnepség

Hétfőn, a Mező Imre úti temető munkásmozgalmi panteonjában koszorúzási ünnepséget tartottak. Szabó Ervin születésének 100. évfordulója alkalmából az MSZMP Központi Bizottsága nevében Vass Henrik és Révész Ferenc koszorút helyezett el Szabó Ervin urnájánál. A Kulturális Minisztérium nevében Gönyei Antal és Kondor Istvánné, a fővárosi tanács nevében Békesi László és Vencel István koszorúzott. A Magyar Tudományos Akadémia koszorúját Szabolcsi Miklós és Ránki György helyezte el. (MTI)

Több a mozilátogató

Az esztendő első felében filmszínházainkat csaknem 45 millióan látogatták, hárommillióval többen, mint az elmúlt év hasonló időszakában. Jelentősen emelkedett a hazai filmalkotások nézőszáma: hét hónap alatt másfél millióval többen váltottak jegyet a magyar filmek előadásaira, mint 1976-nak ebben az időszakában.

A legfrisebb adatok szerint Ranódy László alkotását, az Árvácskát eddig már egymillióan, Várkonyi Zoltán Fekete gyémántok című filmjét pedig másfél millióan tekintették meg.

A magyar filmek mellett a Nagy Októberi Szocialista Forradalom jubileumi évében — tovább fokozódott az érdeklődés a szovjet filmek iránt is.

Csinosabban – de hogyan?

Igen vaskos köteget tenne ki azoknak az újságcikkeknek a száma, melyek a magyar ipari termékek csomagolási technikájának színvonalát bírálták. A felismerésen már régóta túl vagyunk: csinosabban, tetszetősebben, vonzóbban kellene „tálalni" árainkat itthon és külföldön egyaránt. Történt is egy, s más, az áruházakban egyre több jó színvonalon csomagolt fogyasztási cikket látni — kifogások mégis vannak szép számmal. S egyre inkább az exporttermékek számára irányozva, ami a tőkés kivitel jelenlegi fontosságát tekintve nagyon is érthető.

A Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat idei terve 1711 vagonra szól. Ennek mintegy 30 százalékát, 495 vagont küldenek el, ebből 52 százalékot, 255 vagont tőkés piacra. Nahóczki Endre, a kereskedelmi osztály vezetője azt mondja: kényszerítő erő a fejlesztésre az önkiszolgálási forma egyeduralma az üzletekben éppúgy, mint az export fokozásának követelménye. Egy-egy új csomagolási variáció útja: az alapelképzelés a vállalaté, tárgyalás a nyomdával, a külkereskedelmi céggel, újra a nyomdával — végül valamilyen kombináció születik. A gyomai Kner nyomdával fenntartott kapcsolatunk igen gyümölcsöző: közreműködésükkel készült el például az ide ünnepi hetekre az a paprika-díszdoboz, amit már Budapesten és a Balatonnál is lehet kapni.

Amit a nyomda elvégez, a vállalat folytatja: következne a csomagolási művelet maga. A gépi csomagolásé a jövő, a jégkrémpor már így készül, de az új, tőkésimportból származó automata csomagológépekhez nincs megfelelő anyag — így marad a kézi munka. S aztán lehet-e csodálkozni azon, ha a kiviteli termékek között olyan kevés a „saját öltöztetésű"? A vevők ugyanis általában úgy tartanak igényt a vállalat gyártmányaira, hogy még az átvétel előtt elküldik saját tervezésű cimkéiket, mondván: csak ragasszák fel, a többi a mi dolgunk. Ennyit a bizalomról.

A jószándékot elvitatni lehetetlen: csak az utóbbi hátikus csomagolást valósítrom évben 3,5 millió forintot költött a vállalat a csomagolástechnika fejlesztésére. A növekedés ütemére jellemző, hogy míg 1975-ben a fejlesztésre szánt összeg 140 ezer forint volt, a következő évben ez már 196 ezerre emelkedett.

— Az a cél, hogy olyan korszerű, higiénikus, nemcsak tetszetős, hanem praksunk meg, amely a mai piaci követelményeknek megfelelően üzletpolitikai célkitűzéseinkkel is megegyezik, s ezek révén megfeleljen a fogyasztói igényeknek —, mondta a kereskedelmiosztály-vezető. Mindez helyes és igaz. Csakhogy a „csinosabban!" követelménye után több oldalról is jobban kellene figyelni a „hogyan"-ra is.

D. L.

Somogyi Károlyné felvétele

Csinosan, csinosabban — ízelítő a paprikafeldolgozó vállalat termékeiből

A tamáshegyi kertben

„Az óriáscsecsemő furcsa, groteszk stílusával éppen belevág a mai fiatalság színjátszó ambícióiba. A mű tárgya az ember manipulálásának folyamata, azaz annak bemutatása, hogyan, milyen erők hatására válik az ember a rossz eszközévé" — írta a Délmagyarország hét évvel ezelőtt, március 24-én az Egyetemi Színpad akkori legsikeresebb, az egyetemi színjátszó fesztiválaranyérmével, a legjobb együttes produkció és a legjobb rendezés különdíjával elismert előadásról.

Szegeden talán felesleges is leírni: Déry Tibor 1926-ban írt drámáját mutatta be, úgy is fogalmazhatnám, fedezte fel az egyetem falain belülről akkor már „kitört" együttes. Vendégségben Pesten az Universitasnál és a műegyetemisták színpadán, a Szkénén, s még 1970 nyarán Balatonfüreden, a szabadtéri színpadon. Kritikák a Népszabadságban („sikerrel vállalkoztak a szegediek egy régi színháztörténeti adósság törlesztésére"), az Élet és Irodalomban („Az óriáscsecsemő újraéledt a neki való környezetben: harsány kamaszosságával, plakátszerű elnagyoltságával, expresszionista-dadaista szertelenségével"), a Magyar Hírlapban („azzal értek el jó hatást, ami színházi világunkban különösen ritka: az önzetlen és felszabadult együttes játékkal.") — mindezeknél azonban nagyobb elismerésnek számított, hogy íróbarátainak társaságában Déry Tibor többször megnézte az előadást.

E sorok írója, aki akkor még nem gondolta volna, hogy ugyanabban a lapban vesz búcsút Déry Tibortól, amelyben az első kritika megjelent az előadásról, Az óriáscsecsemő szereplőjeként részese lehetett egy hét évvel ezelőtti, sajtóházbeli beszélgetésnek, melynek főszereplője természetesen az író volt. Újságírók faggatták őt, hogy tetszett az előadás, s válasza a balatonfüredi meghívás volt.

Hányan ültük körbe a tamáshegyi kert malomkőasztalát? Hányan ettük meg az asztalterítővel bélel ruháskosárból a sonkás kiflihegyet? S Tibor bácsi, aki máskor oly kényesen féltette környezete csendjét, hogy is tudta elviselni vagy harmincunk nyüzsgését? Délutáni szunyókálása elmaradván a siserehad mászkálása miatt, körbevitt hát a kertben. Mintha csak az egyik Egy nap hordalékából mondott volna részleteket; mintha maga is huszonévessé vált volna, úgy tartóztatta az iliedelmesen búcsúzkodni kezdő társaságot; ne menjetek még.

Azon a balatonfüredi egy héten még egyszer „kirugott a hámból": esküvői tanúja volt együttesünk vezetőjének. Nagyot néztek a füredi tanácsházán, alig-alig látták őt addig fönt a faluban. Ügyes-bajos dolgainak intézőjét, Böbe asszonyt jobban ismerték.

Böbe, aki oly szívfájdító szépséggel énekelt meg a Szerelemben, a Két asszonyban, egyedül maradt.

P. K.

Eltemették Déry Tibort

Hétfőn, a Farkasréti temetőben mély részvéttel kísérték utolsó útjára a 83 éves korában elhunyt Déry Tibor Kossuth-díjas írót. Ravatalánál — hozzátartozóival együtt — megjelentek írói és művésztársainak, barátainak, olvasóinak százai, a kuturális élet vezető képviselői.

A gyászszertartáson először Molnár Ferenc kulturális minisztériumi államtitkár mondott beszédet a minisztérium és a kulturális kormányzat nevében. Juhász Ferenc Kossuth-díjas költő a Magyar Írók Szövetsége nevében búcsúzott az elhunyttól.

A gyászolók sokasága kísérte végső nyughelyére Déry Tibort. (MTI)

Eredményes madárvédelem

Kedvező szaporulat, nyár végi vonulások

A megyei természetvédelmi területek kezelését, felügyeletét ellátó Szegedi Állami Erdőrendezőség tájékoztatása szerint a Fehér-tó körzetében kedvezően alakult az idei madárszaporulat. A különböző apró termetű énekes szárnyasok már családosan megkezdték vonulásukat téli szálláshelyükre, európai délebbi és afrikai tájakra. A dankasirályok ugyancsak készülődnek, miután fiókáikat önálló életmódra nevelték. Elhagyták a sűrű nádasokba rejtett fészkeiket a vörösgémek, az üstökös gémek és a hófehér tollazatú nagykocsagok utódai. A nagykócsagok egyébként hazánkban csak néhány kijelölt, és szigorúan védett helyen költenek, egész Európában a legritkábban fészkelő madarak között tartják nyilván. A tájkörzetben csupán a szárcsák apraja emlékeztet már a fiókanevelés időszakára.

A tavak nagyobb vízfelületein megszámlálhatatlan mennyiségben verődtek össze a tőkésrécék. Nem érik be csupán a vízből és iszapból gyűjtött táplálékkal. Kiröppennek a learatott tarlókra az elhullott gabonaszemekért. Kora reggeli és esti vonulásukkal már az őszi madármozgás, költözés kezdetét elevenítik fel, amelynek megindulásával északi madárvendégekkel népesedik be a pusztaszeri tájvédelmi körzet, a rezervátumok területe.

Képernyő

Hétvége

A *Játszma folytatódik*, a *Játszma fordul*. A néző dilemmája is folytatódik, ám a nézőnek nincs hova fordulnia. Krimit ígérnek neki, s kap helyette *kellékeket*. Egy valódi krimihez való teret, melyet, ha van elég fantáziája, akár be is népesíthet, a tévések ugyanis nem tették meg ezt.

A televízió két bűnügyi játékkal próbálta nekifuttatni a közönséget a kétnapos ünnepi programnak — mint látható volt —, alig sikerült.

Szombaton újabb csemege ígérkezett: „Önök kérték..." És új műsorvezető: Kudlik Júlia túl akart tenni minden eddigi kollégáján. Túlbeszélte a műsort. Elfeledkezett arról, hogy feladata nem a *kommentálás*, hanem a *konferálás*. Alapkülönbség. Kommentátorokra politikai műsorokban van szükség. A feladat ennyi lett volna: „Következik ez és ez a műsorszám, kérte ez és ez — ehelyett locsogott-fecsegett, beszélt senkit sem érdeklő műsorkészítési intimitásokat árult el, kisdiákok előtt is ismeretes evidenciákat magyarázott. Az volt az érzésünk, hogy Kudlik Júlia egyfajta — ugyan hálás — szerep csapdájába esett. (Vagy egy tévképzetbe.) A közönség — legalábbis szerény véleményem szerint — a műsorszámokara volt kíváncsi, és nem a hosszadalmas összekötő szövegekre.

Következett volt utána a *Vidám olvasókör*, amelyben az egyébként jeles költő, *Baranyi Ferenc* ismét leleplezte önmagát. „Amikor nem jut semmi az eszembe, idézetekkel dobálózom" — mondta. Ebben egyet kell értenünk vele. Ez a műsor ékesen bizonyította előbbi mondásának igazságát. Baranyi Ferencnek tényleg nem jutott eszébe semmi. A közreműködő színészek elmondták Nyerges András groteszk pársorosait, jól, pontosan, értve; Baranyi Ferenc ezután pedig hosszasan nem mondott semmit. Ilyen esetben egyetlen út lehetséges. (Ha valakinek nincs mondanivalója, legyen annyi önkritikája, hogy mindezt nem teszi közhírré.)

A vasárnap — szokásos vasárnap volt. A tévé újabban szokásos vetésforgója szerint. Kiemelkedő műsor is akadt benne, a *Filmszem*. A Sárközi Erika vezette adás ezúttal is százezreket vitt közelebb egy bonyolult, pszichiátriára, lélektani ismeretekre is építő filmhez. Ken Kesey Száll a kakukk fészkére című regénye az elmúlt évtized egyik legnagyobb könyvsikere volt; és *az* a regény nyomán készült film is, melyet Milos Forman rendezett. Ezt öt Oscar-díj bizonyítja. Egy ilyen filmalkotásból felelősség kiválasztani két képsort jellemzésül. A szerkesztőnek sikerült. McMurphy és története a látott két szemelvényből is pontosan világosulhatott meg. Kitűnően választották meg a szakértőket is.

*

Elgondolkodva az ünnepi hétvégéről: A műsorszerkesztőség nyilván a szórakoztatásra törekedett. Műsorra tűzték a *Mezielen diplomata* című Rejtő-regényből készült filmet, volt *Egymillió fontos hangjegy*, több sportközvetítés, *Vidocq* kalandjai. A hétvége legjobb műsora mégsem ezek közül került ki. A hétvége legjobb műsora a Vujicsics Tihamérről szóló dokumentumfilm volt. Lehet, hogy kevésbé szórakoztató; lehet, hogy szemérmesen hallgatott arról, hogy a művész mindkét végén égette a gyertyát — mégis tükör volt, és pontos rajz egy jelentős művészről, akinek hiánya hívta elő igazán azt az igényt, hogy jelentőségét is megértsük.

Petri Ferenc